

ЗАКЉУЧЦИ

18. МЕЂУНАРОДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ „БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ“, БСЛЗ 2023

Евиденциони број предмета:

У периоду од среде 19. до суботе 22. априла, на Копаонику, одржана је 18. међународна Конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници".

Посебна пажња је посвећена проблемима примене прописа и изменама Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

На Конференцији су анализирани: предлози измена прописа о безбедности саобраћаја на путевима, предлог Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије, 2023-2030, предлог Акционог плана безбедности саобраћаја 2023-2025, најновији међународни документи о безбедности саобраћаја, стање и тенденције у Европи и у региону, активности и иницијативе ЕУ и УН, стање и проблеми безбедности саобраћаја, као и активности јединица локалних самоуправа у Србији итд. Посебна пажња је посвећена проблемима финансирања безбедности саобраћаја и предлозима за унапређење.

На основу изложених реферата и дискусија, учесници Конференције су усвојили следеће закључке:

1. У последњих 20 година, јавни ризик смртог страдања у саобраћају у Србији, смањен је за 34%, са 116 (2002. године), на 76 погинулих на милион становника (2021. године),
2. Међутим, Србија није достигла ниједан циљ из Стратегије безбедности саобраћаја на путевима 2015-2020. године:
 - већина планираних активности није реализована,
 - државно тело за координацију послова безбедности саобраћаја као најодговорнији субјект није реализовао предвиђене активности, нити је покретао и координирао активности других субјеката,
 - значајан број јединица локалне самоуправе није припремао, нити реализовао програме безбедности саобраћаја,
 - део наменских средстава (70% казни за прекршаје у саобраћају) који је, према Закону, био намењен за безбедност саобраћаја, уплаћиван је на државни буџет, али није коришћен у складу са Законом, тј. није коришћен за безбедност саобраћаја,

- највећи део средстава (30% казни за прекршаје у саобраћају) које су, према Закону, биле намењене активностима унапређења безбедности саобраћаја у јединицама локалних самоуправа, градови и општине су користили ненаменски,
 - ниједан индикатор перформанси безбедности саобраћаја није достигао циљ дефинисан Стратегијом безбедности саобраћаја,
 - број погинулих и повређених је далеко изнад циљева које је требало достићи спровођењем Стратегије безбедности саобраћаја,
 - после затишја због пандемије Ковида, број настрадалих у саобраћају поново расте.
3. Европска унија, као најуспешнији регион у свету, такође, није достигла зацртане циљеве безбедности саобраћаја, али је била знатно успешнија од Србије.
 4. Раскорак између Србије и држава ЕУ је порастао: у 2002. години јавни ризик смрти у саобраћају у Србији био је 1,1 пут већи од просека ЕУ и 1,9 пута већи од Шведске. У 2020. години јавни ризик смрти у Србији већи је 1,7 пута него просек ЕУ и 3,6 пута него јавни ризик у Шведској.
 5. Слаби резултати су резултат недовољног рада или изостанка системског, координисаног деловања свих субјеката. Безбедност саобраћаја није заузела одговарајуће место на листи друштвених приоритета. Доносиоци одлука, а посебно министри који су чланови Тела за координацију, али и грађани, посветили су се другим, важним друштвеним проблемима. Посебно су пандемија Ковида и рат у Украјини одвукли пажњу од безбедности саобраћаја.
 6. Да би се лоше стање и лоше тенденције променили, неопходно је:
 - да Влада Р. Србије, што пре, **усвоји Стратегију безбедности саобраћаја** на путевима 2023-2030 и Акциони план безбедности саобраћаја на путевима 2023-2025. године,
 - да Влада Р. Србије, на предлог Тела за координацију послова безбедности саобраћаја, безбедност саобраћаја стави на листу **државних приоритета**,
 - да Влада Р. Србије, на предлог Тела за координацију послова безбедности саобраћаја, донесе **Програм стручног усавршавања** доносиоца одлука и носиоца важних овлашћења и надлежности, на државном и на локалном нивоу, а све у циљу подизања свести о обиму и врсти проблема безбедности саобраћаја и о стратешком управљању безбедношћу саобраћаја,
 - да одмах после усвајања стратешких докумената, Влада **усвоји Програм мера** за реализацију Акционог плана безбедности саобраћаја,
 - да Влада одмах покрене пројекат суштинских **измена Закона о безбедности саобраћаја на путевима**, у складу са најбољом праксом и нашим искуствима, који ће реализовати водећи стручњаци и **научне институције**, уз учешће представника надлежних министарстава и других субјеката,
 - да Влада Р. Србије предложи, а Народна скупштина усвоји Закон којим ће се прописати одговарајући, одржив **Модел финансирања безбедности саобраћаја**, и то тако што ће се:
 - цео износ средстава од казни за прекршаје у саобраћају наменски користити за финансирање безбедности саобраћаја на државном и на локалном нивоу,
 - макар 5% премије аутоосигурања користити за финансирање мера и активности из Стратегије безбедности саобраћаја,
 - макар 10% буџета за путеве наменски користити за реализацију прописаних савремених алата за унапређење безбедности путне инфраструктуре,

- сва наведена средства користити наменски, у складу са програмима које ће одобравати Влада Р. Србије или органи јединица локалне самоуправе,
 - систематски пратити коришћење ових средстава, извештавати јавност и санкционисати све који ненаменски троше ова средства.
- да се сви субјекти, а посебно државни органи и јединице локалне самоуправе, **посвете унапређењу безбедности саобраћаја**, а посебно реализацији националне Стратегије безбедности саобраћаја на путевима.
 - унапредити све процесе **праћења стања** и извештавања јавности о стању и проблемима безбедности саобраћаја, а посебно да полиција унапреди евидентирање саобраћајних незгода, да Агенција за безбедност саобраћаја унапреди интегрисану базу података о саобраћајним незгодама и обележјима значајним за безбедност саобраћаја, да здравствене установе успоставе скраћену скалу повреда (MAIS3+), да осигурања успоставе јединствено евидентирање и извештавање о саобраћајним незгодама итд.
 - да Агенција за безбедност најмање два пута годишње извештава Тело за координацију послова безбедности саобраћаја и Владу Р. Србије о реализацији Стратегије и степену достизања зацртаних циљева.
 - да надлежна Министарства, систематски унапреде **саобраћајно образовање и васпитање** у предшколским установама и основним школама, тако што ће унапредити Наставне програме и обезбедити да све васпитачице и учитељи(це) заврше одговарајуће, акредитоване семинаре посвећене саобраћајном образовању и васпитању,
 - унапредити и **интензивирати рад националног Тела** за координацију послова безбедности саобраћаја, тако што ће се у рад Тела укључити три истакнута стручњака за безбедност саобраћаја, одржавати редовне седнице најмање једном месечно, пратити и усмеравати рад стручних радних група и координирати активности 7 министарстава чији министри су чланови овог Тела,
 - да политички лидери на државном и на локалном нивоу јавно искажу и промовишу своју **искрену подршку** унапређењу безбедности саобраћаја и реализацији мера из акционих планова, тако што ће потписати Декларацију о безбедности саобраћаја и у своје програме рада уврстити мере и активности унапређења безбедности саобраћаја, у складу са својим надлежностима.

Београд, мај 2023.

Република Србија
Министарство унутрашњих послова
Кабинет министра
01 Број: 07-7087/23-3
Датум: 02 NOV 2023
Београд
Булевар Михајла Пупина 2
Тел: +381 11 3148 363

УДРУЖЕЊЕ „БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ”

Београд
Цона Кенедија 33

ПРЕДМЕТ: Закључци 18. међународне конференције „Безбедност саобраћаја у локалној заједници”, БСЛЗ 2023

Поштовани,

У вези са вашим обраћањем, које сте у мају 2023. године упутили председници Владе Републике Србије, госпођи Ани Брнабић, са закључцима са 18. међународне конференције „Безбедност саобраћаја у локалној заједници”, одржане од 19-22. априла 2023. године на Копаонику, којима се указује на проблеме у систему безбедности у саобраћају у Републици Србији, обавештавамо вас следеће:

У марту месецу ове године конституисано је Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима, као највише тело Владе Републике Србије, са циљем да координира рад и активности кључних министарстава и институција у систему безбедности саобраћаја. Током претходних шест месеци, у оквиру тог тела, постигнута је ефикасна сарадња свих субјеката у систему безбедности саобраћаја, кроз делокруг рада сваке од његових девет стручних радних група, а у циљу системског унапређења стања безбедности саобраћаја на путевима.

У септембру месецу је усвојен Закон о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, број 76/23), којим су први пут уређене области микромобилности, аутономне возње, историјских возила, олакшане су одређене процедуре и правно регулисане области у којима су постојали проблеми у досадашњој примени. Донета је и Стратегија безбедности саобраћаја на путевима за период од 2023-2030. године („Службени гласник РС”, број 84/23), са одговарајућим трогодишњим Акционим планом за период 2023-2025. године.

Кроз измену законске регулативе, дат је основ за успостављање новог система финансирања безбедности саобраћаја, који се заснива на усвајању Националног годишњег програма унапређења безбедности саобраћаја, који се састоји од претходно одобрених пројеката, сходно чему се очекује да систем финансирања буде применљивији, свеобухватнији и ефикаснији, без недостатака који су постојали у досадашњој пракси, који су се огледали у неутрошеним или ненаменски утрошеним средствима намењеним за унапређење безбедности саобраћаја на локалном нивоу.

Унапређена је едукативна, превентивна и промотивна функција Агенције за безбедност саобраћаја на путевима, кроз бројне пројекте и медијске кампање, као и сарадња и усклађеност у поступању са представницима Министарства унутрашњих послова и саобраћајне полиције приликом обављања послова контроле учесника у саобраћају - што се показало да је од кључне важности за унапређење стања безбедности у саобраћају, да превенција и репресија буду усклађене у простору и времену, односно усмерене ка истој циљној групи учесника.

Статистички подаци за првих шест месеци од почетка рада Тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима (период април - септембар) указују на највеће смањење броја погинулих лица у односу на исти период сваке претходне године - што представља историјски минимум, јер период обухвата и критичне летње месеце. У периоду април - септембар у 2023. години у саобраћајним незгодама погинуло је 240 лица, што је за 21% мање у односу на исти период 2022. године, када је погинуло 302 лица, односно за 13% мање у односу на исти период 2021. године, за 8% мање у односу на исти период 2020. године и за 24% мање у односу на исти период 2019. године, када је погинуло 316 лица. Такође, у истом периоду значајно је смањен и број тешко повређених лица у саобраћајним незгодама. Током најкритичнијих летњих месеци (јун, јул и август) значајно је смањено страдање у саобраћају на путевима у Републици Србији: у 2023. години погинуло је за 48 лица мање него у 2022. години, односно за 70 лица мање него у 2019. години.

У складу са циљевима Стратегије безбедности саобраћаја на путевима за период 2023- 2030. године, која предвиђа смањење, односно елиминацију страдања деце у саобраћају, такође постоји смањење у броју погинуле деце у саобраћају у периоду април - септембар: у 2019. и 2022. години погинуло је по седморо деце у саобраћају, док је у 2023. години у истом периоду погинуло петоро деце у саобраћају (смањење за 29%).

Наведене чињенице и активности представљају резултате координираног деловања најважнијих субјеката у систему безбедности саобраћаја и потврђују велики значај и допринос Тела за координацију, којим руководи министар унутрашњих послова, на унапређење стања безбедности у саобраћају у Републици Србији. Досадашњи начин ефикасног функционисања Тела за координацију представља добар основ за предузимање мера и активности у наредном периоду на даљем унапређењу стања безбедности саобраћаја кроз испуњење донетог Акционог плана и опредељених стратешких циљева.

С поштовањем,

САВЕТНИК МИНИСТРА - ШЕФ КАБИНЕТА
пуковник полиције

Дејан Бојовић